Dokumentą elektroniniu parašu
pasirašė MINDAUGAS,DOCAITIS
Data: 2026-11-02 23:07:21

Taikus žmonių judėjimas už gyvosios gamtos išsaugojimą

VšĮ „Girių inspekcija“

Juridinio asmens kodas 306625563 | Didlaukio g. 42-8, LT-08330 Vilnius | giriuinspekcija@gmail.com

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai

El. paštu: bendrasisd@vrm.lt; janina.sirvydiene@vrm.lt

2026 m. lapkričio 2 d. Nr. GI-2026-11-02-02

PASTABOS IR PASIŪLYMAI
DĖL VYRIAUSYBĖS IŠVADOS ĮSTATYMŲ PROJEKTAMS IR APLINKOS APSAUGOS VALSTYBINĖS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO NR. IX-1005 43 STRAIPSNIO (XVP-1833)

TAIS Nr. 26-13990 | Projekto tekstas TAIS

VšĮ „Girių inspekcija“, gindama gamtos, miškų ekosistemų ir visuomenės interesą, teikia pastabas dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto (TAIS Nr. 26-13990), kuriuo rengiama išvada, be kita ko, dėl Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1833.

Šiuo įstatymo projektu siekiama sustiprinti neetatinių aplinkos apsaugos inspektorių ir jų šeimos narių socialines garantijas sužalojimo ar žūties atvejais. Neetatiniai inspektoriai prisideda prie aplinkosauginių pažeidimų prevencijos ir išaiškinimo, o jų veikla gali būti susijusi su pavojumi sveikatai ar gyvybei. Todėl svarbu, kad numatytos kompensacijos būtų ne tik didesnės, bet ir realiai prieinamos, jų skyrimo sąlygos – aiškios, o naujasis reguliavimas nesumažintų jau galiojančių socialinių garantijų.

1. Pritarti kompensacijoms ir įprastesnės rizikos atvejais

Pritariame nutarimo projekto 1 ir 2 punktams: neetatinio inspektoriaus apsauga neturėtų priklausyti vien nuo to, ar užduotis iš anksto buvo pripažinta „didesnio pavojaus“ ar „didesnės rizikos“. Kitaip sužalojimas atliekant įprastą patruliavimą ar fiksuojant galimą pažeidimą galėtų likti už apsaugos ribų. Ši spraga Vyriausybės projekte jau pastebėta, todėl siūlome išsaugoti 2 punkto esmę galutinėje išvadoje.

Siūloma papildomo tikslinimo formuluotė: *„Įstatymo projekto Nr. XVP-1833 43 straipsnyje nustatyti kompensacijų mokėjimą ir tais atvejais, kai neetatinio aplinkos apsaugos inspektoriaus sveikata sutrikdoma atliekant jam pavestas funkcijas, nesiejant teisės į kompensaciją vien su iš anksto nustatytu didesnio pavojaus ar didesnės rizikos požymiu.“*

2. Nepanaikinti socialinės garantijos suaugusiems vaikams su negalia

Galiojančio Įstatymo Nr. IX-1005 43 straipsnio 2 dalyje numatyta teisė į kompensaciją ir žuvusio neetatinio aplinkos apsaugos inspektoriaus vyresniems kaip 18 metų vaikams (įvaikiams), jeigu jie iki 18 metų buvo pripažinti asmenimis su negalia. Įstatymo projekto Nr. XVP-1833 siūlomoje 43 straipsnio 3 dalyje ši šeimos narių grupė nebeįvardyta. Taigi, siekiant sustiprinti socialines garantijas, kartu gali būti panaikinta viena iš šiuo metu galiojančių garantijų.

Siūlome Vyriausybės išvadoje rekomenduoti Seimui papildyti Įstatymo projekto Nr. XVP-1833 43 straipsnio 3 dalį, po žodžių *„ne vyresni kaip 24 metų,“* įrašant*: „jo vyresni kaip 18 metų vaikai (įvaikiai), jeigu jie iki 18 metų buvo pripažinti asmenimis su negalia,“*.

3. Nepagrįstai neišplėsti kompensacijos nemokėjimo išimties

Galiojančio 43 straipsnio 3 dalies 1 punkte kompensacija nemokama, kai inspektorius žuvo ar susižalojo darydamas tyčinę nusikalstamą veiką. Projekte Nr. XVP-1833 siūlomo 43 straipsnio 4 dalies 1 punkte žodis *„tyčinę“* išbrauktas – išimtis apimtų ir neatsargias nusikalstamas veikas. Vyriausybės išvadoje šis galimas garantijos susiaurinimas neaptartas; jį reikėtų bent motyvuotai įvertinti.

Siūlome Vyriausybės išvadą papildyti punktu: *„Siūlytina Įstatymo projekto Nr. XVP-1833 43 straipsnio 4 dalies 1 punkte po žodžio „darant“ įrašyti „tyčinę“, išsaugant šiuo metu galiojančią kompensacijos nemokėjimo išimties apimtį.“*

Prašome kiekvieną pasiūlymą motyvuotai įvertinti, raštą prijungti prie TAIS projekto Nr. 26-13990 medžiagos, o derinimo rezultatus ir pastabų įvertinimą paskelbti TAIS. Tokį skaidrumą pagrindžia Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 3 straipsnio 2 dalies 4 ir 5 punktai, 5 straipsnio 2 dalies 4 punktas ir 7 straipsnio 3 dalis. Apie registraciją ir derinimo rezultatus, įskaitant nuorodą į derinimo pažymą, taip pat prašome informuoti el. paštu *giriuinspekcija@gmail.com*.

Orhuso konvencijos 8 straipsnyje įtvirtinta visuomenės dalyvavimo rengiant su aplinka susijusius bendro pobūdžio teisės aktus kryptis. Nors nagrinėjamos socialinės garantijos nėra tiesioginis kirtimų kontrolės įgaliojimų reguliavimas, jos prisideda prie veiksmingos aplinkos apsaugos priežiūros, todėl ypač svarbu užtikrinti atvirą ir atsekamą derinimą.

Pagarbiai
VšĮ „Girių inspekcija“